ఆఫీసులాంటి రంగస్థలం. బాగా డబ్బున్న పాడిపంటలేని స్ఫురింపచేసే అలంకరణలు. తెర ఎప్పుడూ రంగస్థలం ఖాళీగా ఉంటుంది. పాత్రధారులు భయపడుతూ భయపడుతూ ప్రవేశిస్తారు. ఎవరూ నుడుటం లేదని నిశ్చయించు కొన్నాక - పాడుగు వేస్తారు. బల్లమీద ఉన్న కూజాన్నుండి నీళ్ళు తీసుకోంటు ఒక పొట్లం తీస్తారు. కూజామూత తీసి అందులో పొట్లంలోనిది పోస్తారు. భయపడుతూ భయపడుతూనే పోస్తారు. కూజా మూత పెట్టి తొందరగా నిమ్మళించిందనుకోతాడు. ఆతొందరలో ఒక కుర్చీయో టేబిలుమీద సామానో కిందపడేస్తాడు. భయపడుతూ ఆ పడిపోయిన దాన్ని సరిచేసి వెళిపోతాడు. [తెర]

తెర మళ్ళా లేస్తుంది.

[లేదా లైట్లు ఆర్పేయండి. మళ్ళా వెలిగించాక]

అదే రంగస్థలం.

ఆఫీసు బంట్రోతు అప్పలస్వామి ఎదురుగుండా ఉన్న గోడమీద - పెండ్యులం గడియారానికి "మారిపోవురా కాలం-మారుట దానికి సహజమురా!" అనే సినిమాపాట పాడుతూ కీ ఇస్తూఉంటాడు. కీ ఇచ్చాక పెద్దముల్లు ఆపకుండా పన్నెండు దగ్గరా పెడుతూ టైముసరిదిద్దుతాడు. గంటలు కొడతాయి! టైము ఆరున్నర ఏడు, ఏడున్నర చేస్తాడు.

పానకాలు రంగస్థలానికి గల ఒకే ఒక్క ప్రవేశంగుండా వస్తాడు.

పానకాలు: అప్పలస్వామీ అయ్యగారెప్పుడొస్తారు:

అప్పలస్వామి: ఎవరది - ఓ పానకాలా! ఏం పానకాలూ! ఇలా వచ్చావ్?

పానకాలు: ఏంలేదు. అయ్యగార్నొ సారి చూద్దామని. ఎప్పుడొస్తారు?

అప్పలస్వామి: ఎవరికి తెలుసు. అయనకే ఇష్టమొచ్చినప్పుడొస్తారు. ఇష్టమొచ్చినప్పుడెళ్తారు.

పానకాలు: ఇవాళ రారంటావా?

అప్పలస్వామి: ఎందుకురారూ! ఏదోవేళలో వస్తారులే నీకెందుకూ.

పానకాలు: ఎందుకేంటి, ఆయనొస్తే నాకష్టాలు చెప్పుకొందామని.

అ: ఏంలాభం! చెప్పుకొంటే వింటారుకనకనా!

పా: బిన్నా - విసిపోయనా ఇవాళ చెప్పుకొనిగాని ఇక్కణ్ణుంచి కదలదలచుకోలేదు.

[పానకాలు ఒకకుర్చీలో కూర్చుంటాడు]

అ: ఏంటి పానకాలూ నీకు మతిపోయిందేంటి.

పా: యింకా పోలేదుగానీ పోతుంది.

అ: అయితే పోయిందిలే నీకు పూర్తిగా మతిపోయిందిలే!

పా: నీకెలా తెలుసు?

అ: లేకపోతే కుర్చీలో ఎందుకు కూర్చుంటావ్!

పా: ఏం కూర్చోకూడదా? కుర్చీలు కూర్చోడానికి కాకపోతే మరెందుకో?

అ: కూర్చోడానికే అనుకో! గాని కూర్చోవలసినవాళ్ళు వేరేమన్నారు.

పా. వాళ్ళకీ మనకీ తేడాఏంటి. బాబుగారు చెప్పినట్టూ వాళ్ళచేతికి అయిదువేళ్ళే మనచేతికీ అయిదువేళ్ళే.

[తన చేతివేళ్లు చూచుకొంటాడు]

అ: అయితే.

పా: అయితే ఏంటి! ఎక్కువ తక్కువ లుండటానికి వీల్లేదు. అంతా ఒకటే!

అ: మాటల్లో అంతాఒకటేలే.

పా. మాటల్లోనేకాదు ఎప్పుడూ అంతా ఒకటేఅవాలి!

అ: నీవెర్రిగాని-ఎలా అవుతాం పానకాలు. ఆళ్ళెపుట్టుంనేరు మనపుట్టుక వేరు.

పా: ఏం వేరుకాదు! మనలాగే వాళ్లూ ఒక తల్లికడుపున పుట్టినవాళ్ళే. చస్తే మన్నీ తగలెడతారు. ఆళ్ళనీ లగలెడతారు.

అ: నిజమే - తగలెడతారుగానీ ఆళ్ళని మంచి గంధపుచెక్కల్లో లగలెడతారని మర్చిపోకు!

పా: డబ్బుంటే ఎలా లగలేసుకుంటే మనకేం.

అ: అదే నేనడేది! ఆళ్ళకి డబ్బుంది. మనకి లేదు. ఆళ్ళు కుర్చీల్లో కూర్చోవచ్చు. మనం కూర్చోకూడదు.

పా: కుర్చీలు జనేం మనపేద! మనం ఎందుకు కూర్చోకూడదు.

అ: మరి యాయి దుకాణంవాడు ఎప్పుడేనా మిఠాయి తిండం నువ్ చూశావా!

పా. ఆడు తిరపోట్టస్తే ఇన్ని చిక్కులు; పనిచేసేవాడు అనుభవించటంలేదు. ఏనుకే ప్రపంచం ఇట్టా ఏడుస్తోంది.

నేను పనిచేస్తున్నాను; అనుభవిస్తాను!

అ: అనుభవించు; ఎవరొద్దన్నారు. ఈ కుర్చీలో కూర్చున్నంతసేపు కూడా అనుభవిస్తావులే!

ఏకాంకిక

విష ప్రయోగం

శ్రీ ఆరుద్ర

పా: అనుభవిస్తే అనుభవిస్తా. గానీ కుర్చీలో కూర్చోడం సంగన్న!

అ: కూర్చోబాబూ! నిప్పుమండా కూర్చో!

పా: వాల్లే ఎటుకాదం.

అ: ఎటుకాదం కాదు.

పా: నాకు తెలుసులే! నీలాంటోళ్ళు భయపడుతూ ఉండబట్టే మనం ఇలా ఉన్నాం!

అ: ఎలా ఉన్నాం!

పా: నేను చెప్పడం ఎందుకూ నీకు తెలీదు కనుకనా!

అ. అయినా చెప్పు. ఇంటా.

పా: మనలో ధైర్యం లేకపోతే మనం ఎప్పుడూ నింపోనే ఉంటాం. పోనీ ఎవడైనా ధైర్యంచేసి కూర్చుంటే మనలో వోళ్ళే ఆడ్డి కూర్చోకూడదంటారు. అదీ వచ్చిన చిక్కు.

అ: ఈపాట నాకు తెలవద్దాడు.

పా: నీకీ యిమాయాలన్నీ తెలుసా ఏటి?

అ: తెలవకేం!

పా: అయితే నన్నెందుకు కూచో వద్దన్నావ్!

అ: [నవ్వుతాడు]

పా: ఏంటలా నవ్వుతావ్! చెప్పు! నన్నెందుకు కూచోవద్దన్నావ్!

అ: ఏంలేదులే! కూర్చో! నీఇష్టం వొచ్చినట్లు కూర్చో! హాగాకూర్చో!

పా. ఏళాకోళం చాల్లే! నువ్ కూచోవద్దంటేమానేస్తాననుకున్నావా?

అ: మానొద్దు నాయినామానొద్దు! నీకంత సరదాగావుంటే ఆ కుర్చీలో కూర్చో.

[అయ్యగారి కుర్చీ చూపెడతాడు]

పా: [మాట్లాడడు]

అ: నీ ధైర్యం ఆకుర్చీలో కూర్చోడానికి చాల్దా ఏంటి?

పా. ఏటన్నావ్!

అ: ఏంలేదు నీ ధైర్యం ఏపాటిదో తెలిసిందిలే.

పా: ఆ - నేను వెనక తీస్తానను కొన్నావా! అసలు అయ్యగారికుర్చీలో కూర్చోడానికే నేవొచ్చా.

[లేస్తాడు - అయ్యగారి కుర్చీలో, వెళ్ళి కూర్చుంటాడు.]

అ: [చప్పట్లు కొడతాడు]

పా. [మూతిముడుచుకొనికూర్చుంటాడు]

అ: సెభాష్ భేటా! తెగించావ్?

పా: [మాట్లాడడు.]

అ: నేను నౌకరీలో సేరింది మొదలు చూస్తున్నా. అయ్యగారి కుర్చీలో ఎవరూ కూర్చోరు. ఓవరకి బాబాజీ గార్లి నాసరే!

పా: [మాట్లాడడు.]

అ: బాబాజీగారంటే అయ్యగారికి ఎంతభక్తి! ఆరు గదిలోకొస్తే లేచి నిలుడతారు. దండం పెడతారు. గాని ఈ కుర్చీలో కూర్చోనివ్వరు.

పా: [మాట్లాడడు.]

అ: అయ్యగారికాళ్లో ఎవరూ ఎక్కడానికి ఈల్లేదు. గానీ బాబాజీ గార్ని ఎక్కనిస్తారు. అయ్యగారి మంచి నీళ్లు ఎవరూ తాగడానికి ఈల్లేదు. అయినా బాబాజీగార్ని తాగనిస్తారు. బాబాజీగారికి ఈల్లేని కూర్చీలో కూర్చున్నావ్!

పా: [మాట్లాడడు.]

అ. ఆ కుర్చీఅంటే ఏటో నీకు తెలుసా! లాబాలు సంపాదించే కుర్చీ - అన్యాయాలుచేసే కుర్చీ - అబద్ధాలు చెప్పే కుర్చీ!

పా: చాల్లే! కూర్చున్న వాండు సంచాడయితే చాలు. కుళ్ళలా ఏబుంది.

అ: నీకు తెలీదు.

పా. నాకు తెలుసు, నువ్వేం చెప్పక్కర్లేదు. నేను కూటుపడుతూ ఉంటే ఆయన ఈ కుర్చీలో కూర్చొని లాభాలు తీస్తున్నాడు. ఇక మీదట నేనే కూర్చొని నేనే లాభాలు తీస్తా!

అ: అంతా అందల మెక్కేవాళ్లయితే మోసేవాళ్ళెవరు? నువ్ కుర్చీలో కూర్చుంటే - పనెవ్వడు చేస్తాడు!

పా. పని చేసేటప్పుడు-పని చేస్తా. ఆ తరవాత కుర్చీలో కూర్చుంటా.

అ: అలాగా! నాకు తెలీదులే!

పా. నీకు నవ్వుతాలుగా ఉందా. ఈ అయ్యగారి దగ్గర పని చేయడానికి ముందుకూడా నేను కూటులవెళ్లా! అప్పుడు మూడ్లల్లు పనిచేస్తే ఏటికీడా దిక్కే సరపడే ఆనందాన్ని తియారు నేసేవాళ్ళి, నేనూ నా సంసారమేకాకుండా ఊళ్లో వున్నవాళ్ళకి సుఖమే ఆనందాన్ని తియారుచేసేవాళ్ళి. యిప్పుడీ చేట్టలు చేశావుగాని ఇంకా వెళ్ళు;

పా: నేను వెళ్ళడానికి రాలేదు.

అ: ఈ అలంకారాలు మనమంతా అలంకారే మన్నాం! బల్లి కూర్చున్నాలో పనిచేయి!

పా: నేను పని చెయ్యను. చెయ్యను. అయ్యగారి అంతు నేను చెప్పేదాకా నేను పని చెయ్యను.

అ: ఏమిటి మళ్ళా సమ్మె చేస్తున్నావా?

పా: ఇకమీదట సమ్మె కూడా చెయ్యను. ఒకసారి బుద్ధొచ్చింది. మళ్లా సమ్మె చేస్తానా?

అ: ఏం ఎందుకు చెయ్యవ్!

పా: సమ్మె చేస్తున్నంతసేపూ గడ్డం పట్టుకు లబలబలుతాడు. సమ్మె ఆపేశాక అత్తు పట్టుకు చావబాదుతాడు. సమ్మెకన్నా మంచైన పద్ధతే ఇప్పుడు కనుక్కొన్నా.

అ: నీ మొహం ఏం కనుక్కున్నావో!

[గుమాస్తా ప్రవేశించుతాడు]

గుమాస్తా: ఏం అప్పలస్వామీ! అయ్యగారు దయచేయ్యలేదా!

అ: ఇంకా రాలేదు బాబూ!

పా: నమస్కారం బాబూ!

గు: ఎందుకొచ్చిన నమస్కారాలు నాయనా కడుపు నిండనా, కాల్నిండనా! అదేవిటి - పానకాలూ, అయ్యగారి కుర్చీలో కూర్చున్నావ్.

పా: మీరే కూర్చోమన్నారు కదండీ!

గు: ఎవరు నేనా! నేను నిన్నా; కుర్చీలో కూర్చోమన్నానా! మాబాగుంది.

పా: అదేవిటి అప్పుడే మరచిపోయారా! మీరు చెప్పలేదూ

గు: ఎవడేనా నవ్విపోతాడు.లే! లే!

అ: నే నప్పుడే నవ్విపోయాను లెండి.

పా: నువ్ నవ్వితే నాకేం.

అ: అయితే ఎందుకు నవ్వుమయ్యా నన్నావ్!

పా: అంటే మంచి కోసం - నే అయ్యగారి కుర్చీలో కూర్చుంటున్నా! అడ్డొచ్చినవాళ్ళని అడ్డం తొలగిస్తా. అందరికీ మంచిదే!

అ. నువ్వొక్కడే మంచిరకంగా నాసే ఎంగా! అందరు మంచికోసం చేస్తున్నానన్నావ్ కదా అందర్నీ అడిగే చేస్తున్నావా!

పా. మన మంచికోసం పడేవాడు మనతో చెప్పి పనుగున్నగా ఏం!

అ: వాడ ఉపాధ్యాయితే మంచిగా చెప్పి పనుగున్నగా బాగుంటాయి బాబూ!

గు: సరైన మాటన్నావ్! పాపం కాలూ ఇక్కడితో ఇరుకట్టిపెట్టి అక్కణ్ణుంచిలే!

పా. నేను లేవను.

గు: అయ్యగారొస్తే అందరికీ ప్రమాదం. మన ఉద్యోగాలు ఊడుతాయి జాగ్రత్త?

పా. ఉద్యోగాలేం ఊడవ్! ఊడగొట్టేదికి ఇవాళతో ఇంకఅయ్యగారుండరు.

గు: ఏం ఎందుకుండరూ! ఏవిటి నీ ఉద్దేశం!

పా: నన్నేం అడక్కండి.

అ: నిన్నుగాకపోతే ఇంకెవర్ని అడగమన్నావ్!

పా: ఏం అడక్కండి చూస్తూ ఉండండి!

గు: మా బావుంది. మా ఉద్యోగాలు పోతూఉంటే చూస్తూ ఉండమన్నావా?

పా: లేకపోతే మీ కుటుంబాలు పస్తు పడుకొంటూ ఉంటే చూస్తూ ఊరుకొంటారా! నేనుఖార్కానాలో మన అందరికీ సరిపోయే ఆనందం తయారుచేస్తే దాన్ని ఈ అయ్యగారు దాచేసి తాళం బిగించడం చూస్తూ ఊరుకొంటారా! మీకు ధైర్యంలేకపోతే నాకైనా ఉన్నందుకు సంతోషించండి!

అ: సంతోషించాంలే, అక్కడితో ఆపు!

గు: నీకు అర్థంకాదు పానకాలూ? నా పెళ్ళాం పిల్లలు పస్తుపడుకోడం చూడ్డం నాకు సరదా అనుకున్నావా! మూడురోజుల నుంచి మా యింట్లో వంటలేదు.

అ: అయ్యో! అదేంటిబాబూ!

గు: ఏ మిటంటే ఏం చెప్పమన్నావ్. ఎటుచూసినా అప్పులవాళ్లు. గంపెడు సంసారం ఒక్కచేతిమీదుగా గడవాలి. నెల్లాళ్ళు జీతం పదిరోజులకి బొటాబొటిగా సరిపోతుంది. మూడునెల్ల ఇంటద్దె బాకీ. ఇంటివాళ్లు ఈ నెల జీతం కడుపున పెట్టుకొన్నాడు. మా కడుపులు కొట్టాడు.

పా: ఇకమీదట ఇలాంటి బాధలుండవు.

గు: ఏమిటో వెర్రి. భవిష్యత్తు బాగా ఉంటుందని కలలు కనడం తప్పమరేంలేదు. ఆశలు పంచుకొంటూ కోరికలు నములుతూ ఎన్నాళ్లు కడుపు నింపుకోడం!

అప్పలస్వామి రెండు రోజులనుంచి సచ్చి మంచినీళ్లు తాగలేదంటే నమ్ముతావ్!

అ: ఆ! నిజమే!

గు: నిజమే-అప్పలస్వామీ! కడుపున పుట్టినవాళ్లూ, కట్టుకొన్నదీ కటికి ఉపోషాలుండడం చూస్తూ మంచినీళ్ళు తాగడానికేనా మనసొప్పుతుందా అప్పలస్వామి!

అ: అవును మనసొప్పదు బాబూ, నా చిన్నప్పుడు మాయింట్లోకూడా ఇట్లాగే జరిగింది. మేం పస్తు పడుకోవడం చూళ్ళేక మా అయ్య ఊరిపోనుకు వచ్చిపోయాడు.

గు: అవును - అంతేకన్న ఎవరేం చెయ్యగలరు!

పా: అదేవిటి బాబూగారూ! అన్నీ తెలిసిన మీరు కూడా అలా అంటారు.

గు: ఏంచెయ్యమంటావ్! దరిద్రం తెలివితేటల్ని చంపేస్తుంది. ఆకలి మానాభిమానాల్ని లిసేస్తుంది.

పా: ఇకమీదట్నుంచి మనలో ఎవరికీ ఆకలిదప్పులుండవ్!

అ: చాల్లే - ఇకమీదటేమవుతుందో ఎవరక్కాలాలి. ఇప్పటి సంగతి చూసుకొందాం బాబూగారూ! ముందు మంచినీళ్ళిస్తా కొంచెం తాగండి.

[అప్పలస్వామి కూజాదగ్గరకి వెళ్ళాడు. పానకాలు అడ్డుపడి భయంగా చూస్తాడు.]

గు: ఇయ్యి నాయనా, పుణ్యముంటుంది.

[అప్పలస్వామి గ్లాసులో నీళ్ళు వంపుతాడు.]

పా: అప్పలస్వామీ! (అరుస్తాడు) (అప్పలస్వామి పానకాలువేపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తాడు.)

వా: అవి అయ్యగారివంచిరన్నా!

అ: నాకు తెలుసు!

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

బుర్రకథ

చిత్రకారులు: శ్రీ వల్లమాని మధుసూదనరావు, హైద్రాబాద్.

అ: అయ్యగార్లా అప్పలస్వామీ అని పిలు!

పా: పిలుస్తా! "అప్పలస్వామీ!" బాబూ!

అ: [చేతులు పట్టుకొని నిలబడతాడు.]

పా: [మాట్లాడడు]

అ: ఆ లేకపోతే ఏం చెయ్యాలో నీకు తెలియదు!

పా: తెలియక్కర్లా!

అ: తెలియకపోతే ఎలా?

[అప్పలస్వామి కూజాలో నీళ్ళు గ్లాసులో పోస్తాడు.

పానకాలు భయంగా చూస్తాడు. అప్పలసామి గ్లాసు తీసుకొచ్చి పానకాలు ముందు పట్టుకొంటాడు.)

అ: తాగు! పిడేచి పెట్టు చెప్తా!

పా: నాకక్కర్లేదు.

అ: (నవ్వుతాడు)

పా: ఏం ఎందుకు నవ్వుతావ్?

అ: ఏంలేదు. నీ ధైర్యానికి నవ్వొచ్చింది.

పా: నా ధైర్యానికా! నా ధైర్యానికేం!

అ: అదివాడు. అయ్యగారి కుర్చీలో కూర్చోడమైతే కూర్చున్నావ్ గాని తీరా వారిలాగా అనుభవించడం వచ్చేసరికి నీకు భయమేసింది. అందుకు నవ్వొచ్చింది.

పా: నేనందుకొచ్చినవలేదు. నాకు కాలంలేదు. అందుకక్కర్లేదన్నా.

అ: నాకు తెలుసులే. ఆకంధ భయత్వమేగాని అంతకుమించి నువ్వేం చెయ్యలేవు.

పా: చూస్తూగా భయపడయ్యగా గొప్పగా పట్టుకు నిలబడ్తా!

[అప్పలస్వామి నీళ్ళు కూజాలో పోసేస్తాడు.]

అ: పనే ఇంతవరకూ ఏనో పిచ్చి చేట్టలు చేశావుగాని ఇంకా వెళ్ళు;

అ: అయితే ఎందుకు నవ్వుమయ్యా నన్నావ్!

పా: అంటే మంచి కోసం - నే అయ్యగారి కుర్చీలో కూర్చుంటున్నా! అడ్డొచ్చినవాళ్ళని అడ్డం తొలగిస్తా. అందరికీ మంచిదే!

అ. నువ్వొక్కడే మంచిరకంగా నాసే ఎంగా! అందరు మంచికోసం చేస్తున్నానన్నావ్ కదా అందర్నీ అడిగే చేస్తున్నావా!

పా. మన మంచికోసం పడేవాడు మనతో చెప్పి పనుగున్నగా ఏం!

అ: వాడ ఉపాధ్యాయితే మంచిగా చెప్పి పనుగున్నగా బాగుంటాయి బాబూ!

గు: సరైన మాటన్నావ్! పాపం కాలూ ఇక్కడితో ఇరుకట్టిపెట్టి అక్కణ్ణుంచిలే!

పా. నేను లేవను.

గు: అయ్యగారొస్తే అందరికీ ప్రమాదం. మన ఉద్యోగాలు ఊడుతాయి జాగ్రత్త?

పా. ఉద్యోగాలేం ఊడవ్! ఊడగొట్టేదికి ఇవాళతో ఇంకఅయ్యగారుండరు.

గు: ఏం ఎందుకుండరూ! ఏవిటి నీ ఉద్దేశం!

పా: నన్నేం అడక్కండి.

అ: నిన్నుగాకపోతే ఇంకెవర్ని అడగమన్నావ్!

పా: ఏం అడక్కండి చూస్తూ ఉండండి!

గు: మా బావుంది. మా ఉద్యోగాలు పోతూఉంటే చూస్తూ ఉండమన్నావా?

పా: లేకపోతే మీ కుటుంబాలు పస్తు పడుకొంటూ ఉంటే చూస్తూ ఊరుకొంటారా! నేనుఖార్కానాలో మన అందరికీ సరిపోయే ఆనందం తయారుచేస్తే దాన్ని ఈ అయ్యగారు దాచేసి తాళం బిగించడం చూస్తూ ఊరుకొంటారా! మీకు ధైర్యంలేకపోతే నాకైనా ఉన్నందుకు సంతోషించండి!

అ: సంతోషించాంలే, అక్కడితో ఆపు!

గు: నీకు అర్థంకాదు పానకాలూ? నా పెళ్ళాం పిల్లలు పస్తుపడుకోడం చూడ్డం నాకు సరదా అనుకున్నావా! మూడురోజుల నుంచి మా యింట్లో వంటలేదు.

అ: అయ్యో! అదేంటిబాబూ!

గు: ఏ మిటంటే ఏం చెప్పమన్నావ్. ఎటుచూసినా అప్పులవాళ్లు. గంపెడు సంసారం ఒక్కచేతిమీదుగా గడవాలి. నెల్లాళ్ళు జీతం పదిరోజులకి బొటాబొటిగా సరిపోతుంది. మూడునెల్ల ఇంటద్దె బాకీ. ఇంటివాళ్లు ఈ నెల జీతం కడుపున పెట్టుకొన్నాడు. మా కడుపులు కొట్టాడు.

పా: ఇకమీదట ఇలాంటి బాధలుండవు.

గు: ఏమిటో వెర్రి. భవిష్యత్తు బాగా ఉంటుందని కలలు కనడం తప్పమరేంలేదు. ఆశలు పంచుకొంటూ కోరికలు నములుతూ ఎన్నాళ్లు కడుపు నింపుకోడం!

అప్పలస్వామి రెండు రోజులనుంచి సచ్చి మంచినీళ్లు తాగలేదంటే నమ్ముతావ్!

అ: ఆ! నిజమే!

గు: నిజమే-అప్పలస్వామీ! కడుపున పుట్టినవాళ్లూ, కట్టుకొన్నదీ కటికి ఉపోషాలుండడం చూస్తూ మంచినీళ్ళు తాగడానికేనా మనసొప్పుతుందా అప్పలస్వామి!

అ: అవును మనసొప్పదు బాబూ, నా చిన్నప్పుడు మాయింట్లోకూడా ఇట్లాగే జరిగింది. మేం పస్తు పడుకోవడం చూళ్ళేక మా అయ్య ఊరిపోనుకు వచ్చిపోయాడు.

గు: అవును - అంతేకన్న ఎవరేం చెయ్యగలరు!

పా: అదేవిటి బాబూగారూ! అన్నీ తెలిసిన మీరు కూడా అలా అంటారు.

గు: ఏంచెయ్యమంటావ్! దరిద్రం తెలివితేటల్ని చంపేస్తుంది. ఆకలి మానాభిమానాల్ని లిసేస్తుంది.

పా: ఇకమీదట్నుంచి మనలో ఎవరికీ ఆకలిదప్పులుండవ్!

అ: చాల్లే - ఇకమీదటేమవుతుందో ఎవరక్కాలాలి. ఇప్పటి సంగతి చూసుకొందాం బాబూగారూ! ముందు మంచినీళ్ళిస్తా కొంచెం తాగండి.

[అప్పలస్వామి కూజాదగ్గరకి వెళ్ళాడు. పానకాలు అడ్డుపడి భయంగా చూస్తాడు.]

గు: ఇయ్యి నాయనా, పుణ్యముంటుంది.

[అప్పలస్వామి గ్లాసులో నీళ్ళు వంపుతాడు.]

పా: అప్పలస్వామీ! (అరుస్తాడు) (అప్పలస్వామి పానకాలువేపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తాడు.)

వా: అవి అయ్యగారివంచిరన్నా!

అ: నాకు తెలుసు!

(మిగతా 8 వ పేజీలో)

యువకులకు శారీరక మనో బలాన్నిచ్చేవ్యాయామక్రీడలు

ప్రోత్సహించవలసిన బాధ్యత: ప్రభుత్వ కర్తవ్యం

శారీరక మనోబలాలను కలిగించే వ్యాయామం, వ్యాయామ క్రీడలు పలువిధాలుగా మనదేశంలో చాలాకాలం నుంచి ప్రచారంలోకి వచ్చాయి. అనేక గ్రామాలలోని యువజన సంఘాలు వ్యాయామ క్రీడలనుప్రోత్సహిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం వీని అభివృద్ధికి తగు పథకాలనువేసి, వాటిని ఆచరణలో తీసుకు రావలసి వుంటుంది.

సృష్టిలోని ప్రతిజీవికి క్రీడ అనేది పుట్టుకతోనే వచ్చిన గుణము. పసు పక్ష్యాదుల పిల్లలు గూటిలోవున్నప్పుడు ఒకదానితో ఒకటి కలసి ఆడి ప్రాణులకు ఆవశ్యకమైన వ్యాయామాన్ని గడించుకుంటున్నాయి. కోడి పిల్లలు పసితనమునుంచీ ఒకదానితో ఒకటి కలియబడుతూ వుంటాయి. కుక్కపిల్లలు, మేక పిల్లలు ఒకదానితో ఒకటి దొర్లాటలాడుట అందరికీ తెలిసిన విషయమే! మానవ శిశువులు బాల్యమందు గుప్పిళ్లు మూసి కాలుచేతులు జాపుట తమ సంతోషమును వెలిబుచ్చుట ప్రతివారికీ విదితమే. ఈ విధంగా పుట్టుకతోనే ప్రాణులకు జేసిన కండగములను మాత్రమే పెంపొందించుటకు కాయములు కాదుగాని మనోహరాకృతిమాత్రము లభించును. వ్యాయామం వలన శారీరక నిర్మాణంలో కలిగే చూర్పులు ఆరోగ్యాభివృద్ధికలిగించును. ముఖ్యావయవములగు, ఊపిరితిత్తులు, హృదయము మున్నగు వాని శక్తి పెంపొందును. వ్యాయామమువలన కలుగని తదితర లాభములు అనగా సంతోషభావము, త్యాగము, సంతోషము, నిజాయితీగా ఆట ఆడుటలో సహనం మున్నగునవి లభిస్తాయి. ఇదియే వ్యాయామమునకును, వ్యాయామ క్రీడలకునుగల వ్యత్యాసము. వ్యాయామమందు వ్యాయామము కలుగజేసిన కండగములను మాత్రమే పెంపొందించుటకు ఇవి సమగ్రమైన పరిశీలనము కలుగజేయజాలవు. వ్యాయామము, వ్యాయామము చేయువారికి ఆహ్లాదమును నియమాలను, వ్యాయామము చేయువారు ఒకే నిర్ణీతమైన పద్ధతిలో వ్యాయామము చేయుటచే అట్టి వ్యాయామము పోను పోను అలసటతోగూడిన శ్రమయగును. వ్యాయామ క్రీడలందు దేహ పరిశ్రమయునూ, తన అనుభవములు, నూతన సంఘటనలు వాటిల్లును. నూతన సంఘటనలవలన వాటి నధిగమించుటకు మానవుడు తన ఊహను ఉపయోగించవలసి వచ్చును. అట్టి ఆలోచనలు బుద్ధి వికాసమును గల్గించుటయే గాక మానవుడు సమయస్ఫూర్తి నలవడచేయును. తన సమయస్ఫూర్తిచే నూతన పరిస్థితులను ఎదుర్కొని సఫలమునో విఫలమునో నిర్ణయించు కొనుచుండుట కల్గుదురు కలుగును.

పురాతనకాలములో గ్రీస్, రోమన్ రాజ్యములందే వ్యాయామ క్రీడలు లేలయైనవి. నేటికీ క్యాంపులలోనుండు తరుణములకుసంగ్రహము, క్రమశిక్షణగాను కలుగు డేగుడు వ్యాయామ క్రీడల నభివృద్ధిచేసి, వ్యాయామ పోటీలు నిర్వహించుచు, పోటీలలో పాల్గొని గెలుపొందిన వారికి గౌరవ సూచకముగా పుష్పగుచ్ఛములను బహూకరించుచుండెడివారు. మిలిటరీదృష్టితో చేరుపెంపొందింపబడిన ఈ క్రీడలు, పోటీలు రాష్ట్రాలందు లేదు దేశ రక్షణ కుపకరించుటచే గ్రీసు దేశీయులే వ్యాయామ క్రీడలు, వ్యాయామ పోటీలను ప్రతిపంవత్సరము జరుపుచుండెడివారు. నేటికిని జాతీయ అంతర్జాతీయ వ్యాయామ క్రీడల పోటీలలోగానవగు 'మారతాన్ రేస్' ఈపురాతన గ్రీస్ దేశములో జరుపబడిన పోటీలలోని అంశమే. ఈ 'మారతాన్ రేస్' చరిత్ర చాల కలదు.

నూతన శకం

గ్రీస్ రాజ్యము విచ్ఛిన్నమైన తర్వాత రోమనుపరిపాలనలోకూడ నీవ్యాయామ క్రీడలు మిలిటరీ దృష్ట్యా పెంపొందించబడినవి. ఒక చిన్నరాజ్యము మరియొక రాజ్యముతో కాలుదువ్వ కియ్యమునకు బిలచు ఆ రోజులలో అప్పటి పోటీలు అవసరమగుటచే ఆయా రాజ్యములా యా విధములుగ వ్యాయామ క్రీడలను, పోటీలను తమ కనువగు రీతి పెంపొందించుకోబడినవి. పురాతనయుగ మంతరించినది. నవీన యుగ మారంభమైనది. అంతటితో వ్యాయామ క్రీడలందు కూడ నూతనశకమారంభమైనది. యూరప్ మున్నగు దేశములందు నవయుగారంభముతో పాటు, నూతన విద్యా ప్రబోధము, దానితోపాటు పబ్లిక్ పాఠశాలలు, ఆ పాఠశాలలందు చదువుకొను బాలురకు క్రీడారంగములు అమలులోకి వచ్చినవి.

నూతన విద్యా ప్రబోధమునకు నాంది

(మిగతా 6 వ పేజీలో)

శ్రీ కె. సుబ్బారావు, (బి.ఏ.బి.ఇడి;.పి.ఇ.డి)

అలవడిన ఈ క్రీడలు ప్రాణి కోటుల ఆరోగ్యమును పెంపొందించుటకెంతెయో ఆవశ్యకము.

వ్యాయామము: వ్యాయామ క్రీడలు

ఈ సత్యమును గుర్తించియే ప్రాచీనులు వ్యాయామక్రీడలు పెంపొందించుటకు పోటీలనుపెట్టి వీనిని ఒక కళగా పెంపొందించారు. వ్యాయామమునకును, వ్యాయామ క్రీడలకునుభేదం వుంది. రెంటివలన శరీరానికి కలిగేలాభం వొక్కటే అయినా, తదితర గుణాలలో ఎంతో వ్యత్యాసంవుంది. వ్యాయామం చేసేవారు అనుభవ పూర్వకము కలిగి కండలు తరిగిచూచుటకు ఎంతెయో మనోహరముగా వుంటారు. వ్యాయామ క్రీడలలో పాల్గొనువారికి, కండలు తరిచేయును. తన సమయస్ఫూర్తిచే నూతన వ్యాయామ క్రీడలను సృష్టించి, సమగ్రమైన పరిశీలనము కలుగజేయజాలరు. వ్యాయామము, వ్యాయామము చేయువారికి ఆహ్లాదమును నియమాలను, వ్యాయామము చేయువారు ఒకే నిర్ణీతమైన పద్ధతిలో వ్యాయామము చేయుటచే అట్టి వ్యాయామము పోను పోను అలసటతోగూడిన శ్రమయగును. వ్యాయామ క్రీడలందు దేహ పరిశ్రమయునూ, తన అనుభవములు, నూతన సంఘటనలు వాటిల్లును. నూతన సంఘటనలవలన వాటి నధిగమించుటకు మానవుడు తన ఊహను ఉపయోగించవలసి వచ్చును. అట్టి ఆలోచనలు బుద్ధి వికాసమును గల్గించుటయే గాక మానవుడు సమయస్ఫూర్తి నలవడచేయును. తన సమయస్ఫూర్తిచే నూతన

త్వరలో వస్తూంది!

పా : అవి మరవకూ తాగడానికి వీల్లేదు.

అ : అందరూ ఒకటేనన్నావ్ ! అప్పుడే పగిడుపా !

పా : లేదు. ఆ నీళ్ళు ఇంకొక్కసారి తాగకూడదు !

అ : తాళాలూ చేతనన్నంటే నా పడుపు కొడుతున్నా – అయ్యగారికి నేను ద్రోహం చెయ్యలేను. నేనుకూడా మీరాలు గా నువ్వు మాన లేను.

పా : నే నెప్పుడో మీ రా ను. గానీ ఆ విద్యాయం తాగడానికి వీల్లేదు.

అ : ఈ పిచ్చాడితో ఏంటీగాని మీరు తాగండి బాబూ !

[అప్పలస్వామి గుమాస్తాకి గ్లాసు అందిస్తాడు గుమాస్తా తీసుకొంటాడు. పానకాలు భయంగా చూస్తాడు. గుమాస్తా గ్లాసు ఎత్తుతాడు. పానకాలు మరీ భయంగా చూస్తాడు గుమాస్తా నోరిద్దర పెట్టుకొంటాడు.]

పా : తాగాడు (అని అరుస్తాడు.)

[గు : కొంచెం ఆగి మళ్ళీ నోరిద్దర పెట్టుకొంటాడు. పానకాలు మెరుపులా గ్లాసుని కొట్టేస్తాడు. అది కిందపడి బద్దలవుతుంది. అందరూ నిశ్చేష్టులు అవుతారు.]

గు : ఏమిటి పానకాలూ ఇది?

[పానకాలు తన చేతుల్లో మొహం దాచుకొంటాడు.]

గు : ఎందుకు చేశావో చెప్పు! మాట్లాడవేం!

పా : [ఏడుస్తాడు.[

గు : ఎందుకేడుస్తావ్ ! చెప్పు !

పా : అవి అయ్యగారి మంచినీళ్లు, ఆయన తప్పించి ఎవరూ తాగకూడదు.

అ : పిడితో ఏంటండి? పీ డి కి పిచ్చెక్కింది.

పా : అవును నాకు పిచ్చెక్కింది. మనమంతా దరిద్రంతో ఎందుకు బాధపడాలో తెలియక పిచ్చెక్కింది. ఈ అయ్యగారి బాధపడలేక పిచ్చెక్కింది. ఆనందాన్ని తయారుచేస్తూ అది అనుభవించలేక పోతున్నందుకూ ఆకలితో మాడుతున్నందుకు అవును నాకు పిచ్చెక్కింది. గాని నా పిచ్చితో మనబాధలన్నీ తీరిపోతాయి. అయ్యగారిని రానియ్యండి. ఆయనొచ్చాం ఏం జరుగుతుందో చూడండి.ఆ తరవాని మనకష్టాలు గట్టెక్కుతాయి !

[దూరంగా కారు హారన్[

అదుగో కారొచ్చింది. ఆయనింక వస్తారు.

[పానకాలు అయ్యగారి కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.]

[అప్పలస్వామి గాజు ముక్కలు ఏరుతాడు]

గు : పానకాలూ! ఆకుర్చీలోంచి లే

పా : [లేవడు.]

గు : చెప్తే వినక్కర్లేదూ !

పా : నాకేం చెప్పండి. మన ఆశలు తీరడానికింక అడ్డుకాలంలేదు.

గు : సరే కానీ – ఏమవుతుందో అదే అవుతుంది. చెప్తే వింటావు కినుకనా !

[గుమాస్తా వెళ్ళిపోతాడు]

పా : [కాళ్ళుతీసి టేబిలుమీద పెడతాడు. నోట్లో బీడీ పెట్టుకొని – వెలిగిస్తాడు.]

అ : [చుర చుర చూస్తాడు]

పా : ఏ ఒ ట్ ల్ లా కో పం గా చూస్తావ్ !

అ . లేకపోతే గారాబంగా చూడమనా నీ వుద్దేశం !

పా : ఇప్పుడు ఏడుపే. కొంత సేపు పోయాక నువ్వే ప్రేమగా చూస్తావ్ !

[అయ్యగారు ప్రవేశిస్తారు. పానకాలుని చూసి నిర్ఘాంతపడతాడు. ఆగి]

అయ్య . ఏం ఏమిటి ఇక్కడ ఇట్టా మీదికొచ్చాయి.

పాన : (ఛెక్కు చెదరకుండా) ఎవరికి !

అయ్యగారు . ఆ ! ఎంత పొగరు ! ఆ కుర్చీలో ఏం చేస్తున్నావ్ ?

పా : కూర్చున్నాను.

అయ్య : లేచి అక్కడ్నుంచి !

పా . లేవడానికి కూర్చోలేదు.

అయ్య : అప్పలస్వామీ !

అ : అయ్యా !

అయ్య : వా ణ్ణ పెట్టి ఇంచి ఈడ్చేదు !

పా : మీరేం కాదు ! నాకంటంలో ప్రాణం పోయినా నే నిక్కడ్నుంచి కదల్ను !

అయ్య : అప్పలస్వామీ !

పా : అవి మరవకూ తాగడానికి వీల్లేదు.

అ : అందరూ ఒకటేనన్నావ్ ! అప్పుడే పగిడుపా !

పా : లేదు. ఆ నీళ్ళు ఇంకొక్కసారి తాగకూడదు !

అ : తాళాలూ చేతనన్నంటే నా పడుపు కొడుతున్నా – అయ్యగారికి నేను ద్రోహం చెయ్యలేను. నేనుకూడా మీరాలు గా నువ్వు మాన లేను.

పా : నే నెప్పుడో మీ రా ను. గానీ ఆ విద్యాయం తాగడానికి వీల్లేదు.

అ : ఈ పిచ్చాడితో ఏంటీగాని మీరు తాగండి బాబూ !

[అప్పలస్వామి గుమాస్తాకి గ్లాసు అందిస్తాడు గుమాస్తా తీసుకొంటాడు. పానకాలు భయంగా చూస్తాడు. గుమాస్తా నోరిద్దర పెట్టుకొంటాడు.]

పా : తాగాడు (అని అరుస్తాడు.)

[గు : కొంచెం ఆగి మళ్ళీ నోరిద్దర పెట్టుకొంటాడు. పానకాలు మెరుపులా గ్లాసుని కొట్టేస్తాడు. అది కిందపడి బద్దలవుతుంది. అందరూ నిశ్చేష్టులు అవుతారు.]

గు : ఏమిటి పానకాలూ ఇది?

[పానకాలు తన చేతుల్లో మొహం దాచుకొంటాడు.]

గు : ఎందుకు చేశావో చెప్పు! మాట్లాడవేం!

పా : [ఏడుస్తాడు.[

గు : ఎందుకేడుస్తావ్ ! చెప్పు !

పా : అవి అయ్యగారి మంచినీళ్లు, ఆయన తప్పించి ఎవరూ తాగకూడదు.

అ : పిడితో ఏంటండి? పీ డి కి పిచ్చెక్కింది.

పా : అవును నాకు పిచ్చెక్కింది. మనమంతా దరిద్రంతో ఎందుకు బాధపడాలో తెలియక పిచ్చెక్కింది. ఈ అయ్యగారి బాధపడలేక పిచ్చెక్కింది. ఆనందాన్ని తయారుచేస్తూ అది అనుభవించలేక పోతున్నందుకూ ఆకలితో మాడుతున్నందుకు అవును నాకు పిచ్చెక్కింది. గాని నా పిచ్చితో మనబాధలన్నీ తీరిపోతాయి. అయ్యగారిని రానియ్యండి. ఆయనొచ్చాం ఏం జరుగుతుందో చూడండి.ఆ తరవాని మనకష్టాలు గట్టెక్కుతాయి !

[దూరంగా కారు హారన్[

అదుగో కారొచ్చింది. ఆయనింక వస్తారు.

[పానకాలు అయ్యగారి కుర్చీలో కూర్చుంటాడు.]

[అప్పలస్వామి గాజు ముక్కలు ఏరుతాడు]

గు : పానకాలూ! ఆకుర్చీలోంచి లే

పా : [లేవడు.]

గు : చెప్తే వినక్కర్లేదూ !

పా : నాకేం చెప్పండి. మన ఆశలు తీరడానికింక అడ్డుకాలంలేదు.

గు : సరే కానీ – ఏమవుతుందో అదే అవుతుంది. చెప్తే వింటావు కినుకనా !

[గుమాస్తా వెళ్ళిపోతాడు]

పా : [కాళ్ళుతీసి టేబిలుమీద పెడతాడు. నోట్లో బీడీ పెట్టుకొని – వెలిగిస్తాడు.]

అ : [చుర చుర చూస్తాడు]

పా : ఏ ఒ ట్ ల్ లా కో పం గా చూస్తావ్ !

అ . లేకపోతే గారాబంగా చూడమనా నీ వుద్దేశం !

పా : ఇప్పుడు ఏడుపే. కొంత సేపు పోయాక నువ్వే ప్రేమగా చూస్తావ్ !

[అయ్యగారు ప్రవేశిస్తారు. పానకాలుని చూసి నిర్ఘాంతపడతాడు. ఆగి]

అయ్య . ఏం ఏమిటి ఇక్కడ ఇట్టా మీదికొచ్చాయి.

పాన : (ఛెక్కు చెదరకుండా) ఎవరికి !

అయ్యగారు . ఆ ! ఎంత పొగరు ! ఆ కుర్చీలో ఏం చేస్తున్నావ్ ?

పా : కూర్చున్నాను.

అయ్య : లేచి అక్కడ్నుంచి !

పా . లేవడానికి కూర్చోలేదు.

అయ్య : అప్పలస్వామీ !

అ : అయ్యా !

అయ్య : వా ణ్ణ పెట్టి ఇంచి ఈడ్చేదు !

పా : మీరేం కాదు ! నాకంటంలో ప్రాణం పోయినా నే నిక్కడ్నుంచి కదల్ను !

అయ్య : అప్పలస్వామీ !

అ : అయ్యా !

అయ్య : పోలీసుల్ని పిలు !

అ : అయ్యా.

పా : ఆలోచించుకోండి.

[అయ్యవారు పచార్లు చేస్తారు – రెండు మాటిమిస్సార్లు పచారు చేశా]

అయ్య : సరే–ఒప్పుకొన్నా ! తరవాతి స్టేజీకి పిలిపించి కాగితాలు రాయిస్తా ! నువ్వెళ్ళి పనిచెయి!

పా . నా పనుటు లప్పుడే అయిపోలేదు.

అయ్య . హిరణ్యాక్షవరాలు ఇంకా ఏడున్నాయి!

పా . ఇంతవరకు వచ్చిన లాభాలు ముందు పంపిపెట్టు!

అయ్య . ఆ!

పా . అవును.

అయ్య . పో – ఆ కోటేశ్వరరావు దగ్గరకే పో! ఇలా గొంతెమ్మ కోర్కెలకి ఒప్పుకొని పెట్టుబడిపెట్టేవాడు శుద్ధ వెధవ! వెళ్ళు.

పా : సరే – వెళతా!

[వెళుతూ ఉంటాడు.]

అయ్య . ఆగు!

పా . ఏం !

అయ్య : నీ కిదేమైనా బాగుందా! ఇకమీదట లాభాలు పంచమన్నావు సరేనన్నా! పూర్వం నేను కష్టపడి గడించినవి కూడా పంచమంటే ఎలా !

పా : నువ్వేం కష్టపడలేదు!

అయ్య : నే ను కష్ట పడకపోతే అంతంత లాభాలు వస్తాయా!

పా : అసలు నేను కష్టపడితేనే కద నువ్ వ్యాపారమంటూ చెయ్యగలిగావ్!

అయ్య : దీనికి వప్పుకొంటే సరి పోతుందా. ఇంకేమైనా షరతులు న్నాయా!

పా : లేకేం–ఉన్నాయి !

అయ్య : ఏవిటి బాబూ! ఏవిటా షరతులు.

పా : నేను బతికుండగా నువ్వు వచ్చిపోతే నీ లాభాలు నీ కొడుక్కి చెందకూడదు !

అయ్య : ఆ ఏవిటీ! అప్పలస్వామి:

అ : అ–య్య !

అయ్య : కొంచెం మంచినీళ్ళియ్ !

అ : అ–య్య !

[అయ్యవారు మొఖంమీద చెమట తుడుచుకొంటాడు.]

అ : మన్నించాలి బా బ య్య ! గళాసు విరిగిపోయింది. ఇంకొకటి పట్టుకొస్తా !

పా : (అప్పలస్వామి వెళ్ళాక) పొరపాటైంది నాదే తప్పు !

అయ్య : ఏవిటా తప్పు ?

పా : ఆ గళాసు నేనే విరగగొట్టా

అయ్య . గళాసేవిటి ! నా వ్యాపారాన్నే విరగగొట్టేస్తున్నావ్.

పా : ఇందులోమాత్రం నా తప్పేం లేదు. నువ్వే విరగగొట్టుకుంటున్నావ్! మించిపోయిందేంలేదు. నా షరతుల కొప్పుకో – నీ వ్యాపారం సాగుతుంది !

అయ్య : నా వంతంలో ప్రాణం ఉండగానా ! దచ్చినా ఒప్పుకోను !

పా : అయితే చావ్ ! నువ్ ఒప్పుకోవని నాకు ముందే తెలుసు !

అయ్య : వె ళ్ళు – ఇక్కడనుంచి వెళ్ళు.

పా . (వెళుతూ ఆగి) మంచినీళ్లు కావాలన్నావ్ గా–ఆ కూజా తో టి తాగు.

అయ్య : నువ్ నాకేం సలహా ఇవ్వక్కర్లేదు. అంత అవసరమైతే నేతాగ్గలను.

పా : తాగు !

[అయ్యవారు – కూజాదగ్గరకి వెళతాడు – బాబాజీగారు ప్రవేశిస్తాడు]

బాబాజీగారు . రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం !

పా : దండాలు బాబాజీగారూ దండాలు !

బాబాజీగారు : కృష్ణార్పణమస్తు!

[అయ్యగారు కూజా మళ్ళీ పెట్టేసి]

అయ్య : నమస్తే గురూజీ !

బా : ధనకనక వస్తువాహనాది విశ్వైశ్వర్యప్రాప్తిరస్తు ! అదేంనాయనా ! అలావున్నావ్ !

అయ్య . ఏం చెప్పమన్నారు గురూజీ ! పొద్దున్న లేచి ఎవరిమొఖం చూశానోగానీ !

బా . అదేవిటి నాయనా! పొద్దున్నే లేవగానే మా ఫొటోని చూడమన్నాను గా–చూడ్డంలేదా !

అయ్య : చూస్తున్నానుగురూజీ!

బా . అయితే విసారవెందుకు నాయనా! నీకేభయం ఉండదు !

అయ్య : ఈ పానకాలు నన్ను బతికుండగా చంపేస్తున్నాడు.

బా : రాధేశ్యాం, రాధేశ్యాం! [పానకాలుతో] నిజమేనా నాయనా!

పా : నిజమేనండీ బాబాజీగారు !

బా : ఏవిధంగా నాయనా!

అయ్య : లాభాల్లో తినకి ఆరణాల రావడం మానేశావ్ ! వాటా ఇమ్మన్నాడు. ఇస్తానన్నాను. అప్పుడలో సంతృప్తిపడడం లేదు. స్కీం పనివాళ్ళకి పంచుకుందామన్నాను. పోనీ దానికి వప్పుకున్నా!

బా : రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం! మా మనం [illegible] పోయాక్కుమారు!

అ : లేదు బాబాజీగారూ! మీ సంగతి నేను [illegible] పోతానా కావలస్తే నా ఆస్తులు [illegible] లోకి సగం ఇచ్చేస్తా !

పా : కృష్ణార్పణమస్తు ! సరే – ఇద్దరూ ఆ షరతులకి వప్పుకొంటే ఇంకేం జడ మెంగుకూ ?

అయ్య . అంటితో ఊరుకొంటారా! ఇంకా [illegible] షరతులు పెట్టాడు. [illegible] లు కూడా పంపాలట. నేను చస్తే నా లాభాలు నా కొడుక్కి చెందకూడదట ఏవైనా బాగుందా !

బా . అజ్ఞానం! అజ్ఞానం – మన కలుగుం అజ్ఞానం. నాయనా పాపం కాలూ! యజమానులూ, పనివాళ్ళూ ఇలా దెబ్బలాడుకోవచ్చా! మీలో మీరు సామరస్యంగా ఉండాలి! నైతిక పునరుద్ధరణ మనకి ముఖ్యం! నేను చెప్పినట్టూ మీరు వింటారా !

పా : చిత్తం ! బాబాజీ గారూ ! మీరేం చెప్తే అది వింటా ! ఇంతకు ముందల్లా మీరు చెప్పినట్టూ వినుచుకో లేదా అండీ !

బా . నాకు తెలుసు నాయనా! తెలుసు నువ్ బుద్ధిమంతుడివి! ఏ మయ్యా! తండ్రీ! నువ్వు కూడా నేను చెప్పినట్టు వింటావా !

అయ్య : చెప్పండి వింటాను.

బా : అయితే సరే ! నాయనా ! పానకాలూ నువ్ కొంచెం సేపు ఆవలఉండు ! నేను నీ తరఫున ఈయన్ని సప్పిస్తా !

[పానకాలు కొంచెం అనుమానంగా చూస్తూ నిలబడి పోతాడు]

బా : ఏం నాయనా ! నా యందు నీకు నమ్మకం లేదు !

పా : యెంత మాటన్నా రండీ బాబాజీగారూ. మీలో నాకు నమ్మకం లేక పోడవేవిటండి !

[వెళ్తాడు]

బా : రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం!

అయ్య : అమ్మయ్య !

బా : ఈ కూలి వెధవకింత ధైర్యం ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చింది చెప్మా !

అయ్య : మీరు నిద్రపోతూ ఉంటే రాకేం చేస్తుంది.

బా : ఆ !

అయ్య ! అవును మరి – మీరు పిడి లాంటి వాళ్ళని భయ భక్తులలో అట్టే పెడతారని ఎక్కడలేని డబ్బూ మీ మొఖాన కొడుతున్నా మీరు నిద్రపోతూ ఉంటే పీడు ధైర్యం చెయ్యడా ఏం !

బా : అయితే నాపని నేను చెయటం లేదనా నీ తాత్పర్యం !

అయ్య : కాక – మీరు మీ పని చేస్తూ ఉంటే – పిడు మరొకళ్లి చెప్పడు మాటలు విని ఎందుకిలా తెలుగుమీరి పోతాడు.

బా : ఇప్పుడేనా మించిపోయిందిలేదు. నేను సర్దిపెడతా ! ఇంతకీ ఎవరి అండచూసుకొని పీడు ఇంతతెగించాడు

అయ్య . ఆ కోటేశ్వరావు పీడికి మరుపు పెడతానన్నాడట. ఆ ఆసరా చూసుకొని పీడునన్ను బెదిరిస్తున్నాడు.

బా : అలాగా ! [ఆలోచిస్తాడు]

అయ్య : ఏవిటాలోచిస్తున్నారు.

బా : [మాట్లాడడు.]

[అయ్యవారు కూజా దగ్గరకి వెళతాడు. ఎత్తబోయేసరికి]

[అప్పలస్వామి ప్రవేశించి ఆగిపోతాడు. వీళ్లు చూడరు]

బా : ఆ – సరైన మార్గం దొరికింది. పీడు ఎప్పటిలాగే కక్కుడు మనకుండా నీ దగ్గర పనిచేసేటట్టు చేస్తా. మరానికింత సమర్పించుకోంటావు !

అయ . మామూలుగా ఇచ్చేగి ఇచ్చుకోంటా.

బా . ఇది మామూళ్లకు సమస్యకాదు.

అయ్య : మరి తెంతకావాలి !

బా . మామూళ్లలుగా ఇచ్చేదానికి పదింతలు !

అయ్య : అమ్మో అంతే. ఆశ కంతుండాలి గురూజీ! భస్మంపిస్తా–తీసుకోండి!

బా : లాభంలేదు ! పదింతలకి దమ్మిడీ తక్కువలేదు.

అయ్య : సరే–అలాగ కానివ్వండి!

బా . ముందు చెక్కు రాసి ఇయ్యి!

[అయ్యవారు : విధిలేక రాస్తాడు.]

బా . నువ్వు కొంచెంసేపు ఆవతలుండు పానకాల్ని పంపించు ! నేను అన్ని విషయాలూ మాట్లాడుతా !

[అయ్యవారు చెక్కు ఇస్తాడు.]

బా . కృష్ణార్పణమస్తు !

[అయ్యగారు నిద్రపోతుంటాడు. అప్పలస్వామి ప్రవేశిస్తాడు.]

బా . ఎవరు పానకాలూ !

అ . నేనండి అప్పలస్వామిని !

బా . ఏంనాయనా ! మరానికి వాడానికి తీసుకోవడానికి ఇవ్వమన్నాను. పోనీ దానికి వప్పుకున్నా!

బా : రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం! ధీవన్నాయ స్మరణం [illegible] తీసుకోవడానికి నాయనా! మనస్సులో స్మరిస్తే మనానికి రాఅక్కర్లేదు. పోనీ మనస్సులో స్మరించుకొంటున్నావా!

అ : [illegible]–మనస్సులో ఎప్పుడూ అనుకుంటూనే ఉంటాండి.

బా . మంచిది ! [illegible] నుండి. పానకాలు [ప్రవేశించి] ఏం సెలవు బాబాజీగారు !

బా : మరేనా నాయనా పానకాలు నువ్ చాలా తొందరపడ్డావు !

పా : ఎలా బాబాజీగారూ !

బా : చెప్పా ! ఈ కోటేశ్వరరావు కూడా వ్యాపారస్థుడేనా ?

పా : చిత్తం !

బా . వ్యాపారస్థుడనగానే వాడికి లాభాలేగ ముఖ్యం.

పా : చిత్తం !

బా : నీ వల్ల తినకి లాభం ఉంటుందనుకోటేశ్వరరావు నిన్ను గమ్మన్నాడు.

పా : అవునండి.

బా : గానీ అతడికిలాభంఉండదు.

పా : అదెట్టా బాబాజీగారూ ?

బా : తొందరపడకు – చెప్తా నువ్వీ కంపెనీలో ఏంచేస్తున్నావ్ ?

పా : ఆనందం తయారుచేస్తున్నా.

బా : ఈ సంగతి ఎంతమందికి తెలుసు. ఈ కంపెనీవాళ్ళు ఆనందం తయారుచేస్తారని లోకానికి తెలుసు. కంపెనీలో పానకాలు చేస్తాడో, అప్పలస్వామి చేస్తాడో, వెంకన్న చేస్తాడో, పుల్లయ్య చేస్తాడో లోకానికి అక్కర్లేదు. ఏం–ఏమంటావ్.

పా : ఏమో బాబాజీగారు !

బా : కోటేశ్వర్రావు నిన్ను పిలిపించాడంటే ఎందుకో తెలుసా తనకి లాభంలేకపోయినా, మీ అయ్యగారికి నష్టంకలిగించడానికి, గానీ అక్కడే పొరబడ్డాడు. మీ అయ్యగారికి నష్టం గాదు.

పా : ఎందుకు రాదండి, నేను ఇంకో కంపెనీలో ఆనందంచేసి చవగ్గా అమ్ముతే అయ్యగారికి నష్టం తప్పకుండా వస్తుంది.

బా : పొరబడుతున్నావ్ నాయనా పొరబడుతున్నావ్ మన మతంలో డేముడు మోక్షం ఇస్తాడంటే నువ్వు ప్రార్థిస్తున్నావ్ తక్కిన మతాలలో కూడా ఆ మోక్షమే ఇస్తాడన్నా– ఇతర మతాల దేముళ్ళని ప్రార్థిస్తున్నావా ?

పా : లేదు.

బా : అలాగే ఈ కంపెనీవాళ్ళు ఆనందానికి అలవాటుపడ్డవాళ్లు ఇంకొక కంపెనీ వాళ్ళ బొమ్మధార్ని నమ్ముతారా ! నమ్మరు.

పా : గానీ నేను వెళ్ళిపొయ్యాక అయ్యగారి దగ్గర ఆనందం ఎవరు తయారు చేస్తారు. చిట్కా నా ఒక్కడికే తెలుసు.

బా : భ్రమ ! మీ అయ్యగారు ఆనందం అని సీసాలలో మంచినీళ్లు పోసి అమ్మినా లోకం కొంటుంది. కంపెనీమీద కాని దేవుడిమీద కాని నమ్మకం ముఖ్యం నాయనా !

పా : ఆ

బా : అవును తండ్రీ! కోటేశ్వరరావుకీ మీ అయ్యగారికి విరోధంవుంది కాబట్టి ఈ విధంగా పగ తీర్చుకుందాం అనుకొన్నాడు. గానీ లాభంలేదు.

పా : అంతేనా !

బా : అవును. గాని పాపం కోటేశ్వర్రావ్ కి తను వేసిన పథకం పారదని తెలియలేదు.

పా : ఏ మో బాబాజీగారూ ! ఆయన నాకు సమానంగా వాటా యిస్తానన్నారు. రమ్మన్నారు.

బా : నష్టాలొస్తాయని ఆయనకు తెలుసు. అందులో సమానంగా వాటా యిస్తానన్నాడు గాబోలు ! అయినా దానికిటాడా ఇప్పుడు మించిపోయింది.

పా : అదేమిటి బాబాజీగారూ !

బా : అవును నాయనా ! కోటేశ్వర్రావు గంట క్రిందట చచ్చిపొయ్యాడు.

పా : ఆ ! – ఇప్పుడు నాగతేం కాను బాబాజీగారు !

బా . రాధేశ్యాం రాధేశ్యాం.

పా . చెప్పండి, బాబాజీగారూ నాకు గిక్కొమటో చెప్పండి.

బా : నాకాళ్లు పట్టుకున్నట్టే మీ అయ్యగారికాళ్ళు పట్టుకో అదేదిక్కు– అప్పలస్వామీ !

అ : గురూ !

బా . కొంచెం మంచి తీర్థం ఇయ్యి నాయినా !

అ : చిత్తం !

పా : (భయంగా) బాబాజీగారూ!

బా : భయపడకు నాయనా !

పా : అదికాదు బాబాజీగారూ!

అప్పలస్వామి: ఒద్దు ! బాబాజీగారూ నేను చేరే నీళ్లుతీసుకొస్తా అవితాగండి!

[వెళతాడు]

బా : పిచ్చితండ్రీ! ఏనీళ్లయితేనేం! అప్పలస్వామీ మంచితీర్థంఇయ్యి!

అ : చిత్తం.

[ఇస్తాడు]

బా : రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం!

[తాగుతాడు]

బా : మీ అయ్యగారు అడిగితే కోటేశ్వరరావుతో పనుండి వెళ్ళానని చెప్పు.

అ : చిత్తం !

[బాబాజీగారు వెళ్ళిపోతాడు – అప్పలస్వామి గ్లాసు కడుగుతాడు – పానకాలు ప్రవేశిస్తాడు.]

పా : అప్పలస్వామీ – బాబాజీ గారెక్కడ !

అ : వెళ్ళిపొయ్యారు !

పా : మంచినీళ్లు తీసుకొచ్చావా ! ఆ కూజాలోనే !

అ : నేనిచ్చా. తాగివెళ్ళారు.

పా : ఆ మంచినీళ్ళిచ్చావా ! ఆ కూజాలోనే !

అ : ఇంకొకకూజా ఇక్కడలేదు.

పా : ఎంతపనైంది ! ఎంతపనైంది! నే నివ్వొద్దన్నానుగా !

అ : ఏమిటా కంగారు ?

పా : నీకు తెలియదప్పలస్వామీ నేను పాపిష్ఠోణ్ణి. చేతులారా బాబాజీ గార్ని చంపేశాను. అటువంటి మంచి వార్ని అన్యాయంగా చంపేశాను. ఇంక నా బతుకెందుకు.

[కూజా తీసుకొని గడగడ తాగేస్తాడు.]

పా : (సోఫాలో పడి) అప్పలస్వామీ ! ఇంక నేను బతకను !

అ : ఏవిటి పానకాలు–ఏవిటిది !

పా : అప్పలస్వామీ ! నాకో మాటిస్తావా ? నా సొత్తం చిడ్డలకి దక్కలేదు, పాపం ! వాళ్ళని ఓ కంట కనిపెడుతూ ఉండు !

అ : అసలు సంగతేమిటి !

పా . అయ్యగార్ని చంపేదామని, ఆ కూజాలో విషం కలిపాను. అయ్యగారు కాకుండా బాబాజీగారు ఆ నీళ్ళు తాగారు.

అ . విషమా !

పా . అవును అప్పలస్వామి ! [illegible] విషం కలిపా !

అ : ఎప్పుడు–

పా : పోగానే – నివ్వింకా చేరికి రాకముందూ ! నేను తప్పుకొన్న గోతిలో నేనే పడ్డా !

అ : ఓరి పిచ్చివాడా ! భయపడకు ! కచేరికి రాగానే పానీళ్ళు పారబోసి కొత్త నీళ్ళు పెట్టా !

పా : [దిగ్భ్రమ లేచి] నిజంగా ! అయితే బాబాజీగారు చచ్చిపోలేదన్న మాట !

అ : ఆయనెందుకు చస్తారు ! చావకుండా బతికున్న కోటేశ్వర్రావుతో మాట్లాడడానికి వెళ్ళారు !

పా : ఆ ! కోటేశ్వర్రావు యింకా బ్రతికే ఉన్నాడా ?

(తెర)

విష ప్రయోగం

(5 వ పేజీ తరువాయి)

అ : ఆ–య్య !

అయ్య : పోలీసుల్ని పిలు !

అ : ఆ–య్య.

పా : ఆలోచించుకోండి.

[అయ్యవారు పచార్లు చేస్తారు – రెండు మాటిమిస్సార్లు పచారు చేశా]

అయ్య : సరే–ఒప్పుకొన్నా ! తరవాతి స్టేజీకి పిలిపించి కాగితాలు రాయిస్తా ! నువ్వెళ్ళి పనిచెయి!

పా . నా పనుటు లప్పుడే అయిపోలేదు.

అయ్య . హిరణ్యాక్షవరాలు ఇంకా ఏడున్నాయి!

పా . ఇంతవరకు వచ్చిన లాభాలు ముందు పంపిపెట్టు!

అయ్య . ఆ!

పా . అవును.

అయ్య . పో – ఆ కోటేశ్వర్రావు దగ్గరకే పో! ఇలా గొంతెమ్మ కోర్కెలకి ఒప్పుకొని పెట్టుబడిపెట్టేవాడు శుద్ధ వెధవ! వెళ్ళు.

పా : సరే – వెళతా!

[వెళుతూ ఉంటాడు.]

అయ్య . ఆగు!

పా . ఏం !

అయ్య : నీ కిదేమైనా బాగుందా! ఇకమీదట లాభాలు పంచమన్నావు సరేనన్నా! పూర్వం నేను కష్టపడి గడించినవి కూడా పంచమంటే ఎలా !

పా : నువ్వేం కష్టపడలేదు!

అయ్య : నే ను కష్ట పడకపోతే అంతంత లాభాలు వస్తాయా!

పా : అసలు నేను కష్టపడితేనే కద నువ్ వ్యాపారమంటూ చెయ్యగలిగావ్!

అయ్య : దీనికి వప్పుకొంటే సరి పోతుందా. ఇంకేమైనా షరతులు న్నాయా!

పా : లేకేం–ఉన్నాయి !

అయ్య : ఏవిటి బాబూ! ఏవిటా షరతులు.

పా : నేను బతికుండగా నువ్వు వచ్చిపోతే నీ లాభాలు నీ కొడుక్కి చెందకూడదు !

అయ్య : ఆ ఏవిటీ! అప్పలస్వామి:

అ : అ–య్య !

అయ్య : కొంచెం మంచినీళ్ళియ్ !

అ : అ–య్య !

[అయ్యవారు మొఖంమీద చెమట తుడుచుకొంటాడు.]

అ : మన్నించాలి బా బ య్య ! గళాసు విరిగిపోయింది. ఇంకొకటి పట్టుకొస్తా !

పా : (అప్పలస్వామి వెళ్ళాక) పొరపాటైంది నాదే తప్పు !

అయ్య : ఏవిటా తప్పు ?

పా : ఆ గళాసు నేనే విరగగొట్టా

అయ్య . గళాసేవిటి ! నా వ్యాపారాన్నే విరగగొట్టేస్తున్నావ్.

పా : ఇందులోమాత్రం నా తప్పేం లేదు. నువ్వే విరగగొట్టుకుంటున్నావ్! మించిపోయిందేంలేదు. నా షరతుల కొప్పుకో – నీ వ్యాపారం సాగుతుంది !

అయ్య : నా వంతంలో ప్రాణం ఉండగానా ! దచ్చినా ఒప్పుకోను !

పా : అయితే చావ్ ! నువ్ ఒప్పుకోవని నాకు ముందే తెలుసు !

అయ్య : వె ళ్ళు – ఇక్కడనుంచి వెళ్ళు.

పా . (వెళుతూ ఆగి) మంచినీళ్లు కావాలన్నావ్ గా–ఆ కూ జా తో టి తాగు.

అయ్య : నువ్ నాకేం సలహా ఇవ్వక్కర్లేదు. అంత అవసరమైతే నేతాగ్గలను.

పా : తాగు !

[అయ్యవారు – కూజాదగ్గరకి వెళతాడు – బాబాజీగారు ప్రవేశిస్తాడు]

బాబాజీగారు . రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం !

పా : దండాలు బాబాజీగారూ దండాలు !

బాబాజీగారు : కృష్ణార్పణమస్తు!

[అయ్యగారు కూజా మళ్ళీ పెట్టేసి]

అయ్య : నమస్తే గురూజీ !

బా : ధనకనక వస్తువాహనాది విశ్వైశ్వర్యప్రాప్తిరస్తు ! అదేంనాయనా ! అలావున్నావ్ !

అయ్య . ఏం చెప్పమన్నారు గురూజీ ! పొద్దున్న లేచి ఎవరిమొఖం చూశానోగానీ !

బా . అదేవిటి నాయనా! పొద్దున్నే లేవగానే మా ఫొటోని చూడమన్నాను గా–చూడ్డంలేదా !

అయ్య : చూస్తున్నానుగురూజీ!

బా . అయితే విసారవెందుకు నాయనా! నీకేభయం ఉండదు !

అయ్య : ఈ పానకాలు నన్ను బతికుండగా చంపేస్తున్నాడు.

బా : రాధేశ్యాం, రాధేశ్యాం! [పానకాలుతో] నిజమేనా నాయనా!

పా : నిజమేనండీ బాబాజీగారు !

బా : ఏవిధంగా నాయనా!

అయ్య : లాభాల్లో తినకి ఆరణాల రావడం మానేశావ్ ! వాటా ఇమ్మన్నాడు. ఇస్తానన్నాను. అప్పుడలో సంతృప్తిపడడం లేదు. స్కీం పనివాళ్ళకి పంచుకుందామన్నాను. పోనీ దానికి వప్పుకున్నా!

బా : రాధేశ్యాం! రాధేశ్యాం! ధీవన్నాయ స్మరణం [illegible] తీసుకోవడానికి నాయనా! మనస్సులో స్మరిస్తే మనానికి రాఅక్కర్లేదు. పోనీ మనస్సులో స్మరించుకొంటున్నావా!

అ : [illegible]–మనస్సులో ఎప్పుడూ అనుకుంటూనే ఉంటాండి.

బా . మంచిది ! [illegible] నుండి. పానకాలు [ప్రవేశించి] ఏం సెలవు బాబాజీగారు !

బా : మరేనా నాయనా పానకాలు నువ్ చాలా తొందరపడ్డావు !

పా : ఎలా బాబాజీగారూ !

బా : చెప్పా ! ఈ కోటేశ్వరరావు కూడా వ్యాపారస్థుడేనా ?

పా : చిత్తం !

బా . వ్యాపారస్థుడనగానే వాడికి లాభాలేగ ముఖ్యం.

పా : చిత్తం !

బా : నీ వల్ల తినకి లాభం ఉంటుందనుకోటేశ్వరరావు నిన్ను గమ్మన్నాడు.

పా : అవునండి.

బా : గానీ అతడికిలాభంఉండదు.

పా : అదెట్టా బాబాజీగారూ ?

బా : తొందరపడకు – చెప్తా నువ్వీ కంపెనీలో ఏంచేస్తున్నావ్ ?

పా : ఆనందం తయారుచేస్తున్నా.

బా : ఈ సంగతి ఎంతమందికి తెలుసు. ఈ కంపెనీవాళ్ళు ఆనందం తయారుచేస్తారని లోకానికి తెలుసు. కంపెనీలో పానకాలు చేస్తాడో, అప్పలస్వామి చేస్తాడో, వెంకన్న చేస్తాడో, పుల్లయ్య చేస్తాడో లోకానికి అక్కర్లేదు. ఏం–ఏమంటావ్.

పా : ఏమో బాబాజీగారు !

బా : కోటేశ్వర్రావు నిన్ను పిలిపించాడంటే ఎందుకో తెలుసా తనకి లాభంలేకపోయినా, మీ అయ్యగారికి నష్టంకలిగించడానికి, గానీ అక్కడే పొరబడ్డాడు. మీ అయ్యగారికి నష్టం గాదు.

పా : ఎందుకు రాదండి, నేను ఇంకో కంపెనీలో ఆనందంచేసి చవగ్గా అమ్ముతే అయ్యగారికి నష్టం తప్పకుండా వస్తుంది.

బా : పొరబడుతున్నావ్ నాయనా పొరబడుతున్నావ్ మన మతంలో డేముడు మోక్షం ఇస్తాడంటే నువ్వు ప్రార్థిస్తున్నావ్ తక్కిన మతాలలో కూడా ఆ మోక్షమే ఇస్తాడన్నా– ఇతర మతాల దేముళ్ళని ప్రార్థిస్తున్నావా ?

పా : లేదు.

బా : అలాగే ఈ కంపెనీవాళ్ళు ఆనందానికి అలవాటుపడ్డవాళ్లు ఇంకొక కంపెనీ వాళ్ళ బొమ్మధార్ని నమ్ముతారా ! నమ్మరు.

పా : గానీ నేను